

Julkilausuma – Mielenterveys- ja päihdehaasteet

Sisällysluettelo

1	Tiivistelmä hankkeesta ja sen tuloksista	2
2	Johdanto	3
3	Kohti myönteistä asenneilmapiiriä	4

Tekijät

Pyöreän pöydän -tapaamisen osallistujat 9.9.2024

Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta -hanke

Erja Kortelainen

Sirpa Turunen

muu toimijaryhmä

1 Tiivistelmä hankkeesta ja sen tuloksista

- Tahtona on saada asukkaat mukaan päätöksentekoon.
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialue osallistuu Sitran rahoittamaan Kohti vaikuttavaa asukasosallisuutta hankkeeseen vuonna 2023–2024.
- Käytämme Polis-alustaa kerätäksemme pohjoiskarjalaisten mielipiteitä. Polis on avoimeen lähdekoodiin perustuva uudenlainen digitaalinen alusta. Alusta mahdollistaa mielipiteiden vaihdon valitun aiheen ympärillä.
- Hyödynnämme ja kehitämme hankkeessa erilaisia toimintamalleja, kuten Ilmiötyöpaja ja Pyöreän pöydän -toimintamalli. Toimintamallit mahdollistavat moniäänisen keskustelun järjestämisen.
- Hankkeen yhtenä tuloksena syntyi tämä julkilausuma, joka on koottu Polis-alustan tuloksien (92 osallistujaa ja 2524 annettua ääntä) sekä Pyöreän pöydän -mallin mukaan pidetyn keskustelun pohjalta.
- Julkilausuma julkaistaan Siun soten verkkosivuilla sekä jaetaan esimerkiksi Osallisuusvaliokunnalle sekä Aluevaltuustolle.
- Julkilausuman tavoitteena on asukasosallisuuden edistäminen. Julkilausuma tuo asukkaiden äänen kuuluviin siten, että heidän kokemuksensa huomioidaan päätöksenteon yhteydessä.

”Mulle hyvä elämä!”

2 Johdanto

- Miten vahvistetaan mielenterveyttä ja ehkäistään riippuvuusongelmia sekä luodaan myönteinen asenneilmapiiri, joka tukee näitä tavoitteita?

Kysymyksen ratkaisemiseksi tarvitsemme laajaa yhteistyötä sekä moninäkökulmaisia lähestymistapoja eri toimijoiden välillä. Jokaisen päätöksentekijän on otettava huomioon nämä kysymykset päättäessään asioista, joilla voidaan kehittää mielenterveys- sekä päihdehaasteita tukevia strategioita sekä toimenpiteitä.

"Meillä kaikilla on läheinen, jonka mieli on särkynyt."

3 Kohti myönteistä asenneilmapiiriä

Kehittämällä mielenterveys- ja päihdehaasteita tukevia strategioita sekä toimenpiteitä on hyvä ymmärtää seuraavien suositusten tarpeellisuus mielenterveys- ja päihdehaasteiden ennaltaehkäisemisessä. Suositukset perusteluineen voivat tukea aikaisemmin esitetyn vaikean kysymyksen ratkaisemisessa.

1. Varmistetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden ennaltaehkäisevä sekä tarpeen mukainen tukeminen
  - Lapsuudessa luodaan perusta mielenterveydelle. Emme voi jättää perheitä yksin.
Ennaltaehkäisevä tuki sekä **varhainen puuttuminen** ovat kustannustehokkaimpia toimintoja varmistaa asukkaidemme hyvinvointi sekä ehkäistä mielenterveys- ja päihdeongelmia. On kiinnitettävä huomiota, että perheille on tarjolla **monipuolista tukea** arjen haasteisiin.
2. Käynnistetään maakunnan laajuinen mielenterveyttä tukeva kampanja
  - Hyvinvointialueen tulee käynnistää laaja maakunnallinen kampanja, joka haastaa kaikki Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen asukkaat ja sidosryhmät kuten järjestöt, urheiluseurat, seurakunnat, kunnat sekä työnantajat sitoutumaan mielenhyvinvointia tukeviin toimintoihin ja toteuttamaan mielenterveyttä edistäviä toimenpiteitä. Tavoitteena tulee olla tietoisuuden lisääminen, konkreettisten toimenpiteiden esiin tuominen, **myönteisen asenneilmapiirin luominen** sekä stigman ja syrjinnän ehkäiseminen.